

ئاوھەكە لەسەر چاوەكە یەوہ لێلە!

دەربارەى كۆچى بە لێشاوى لاوان

بەشدار عەلى

كۆچى لاوانى كوردستان لەساتەوہختى ئاودیوكردى شۆفەل و سەیارەو ئامیرو مەكینەكان، لەگەل فەرھود و تالانیەكەى پاش بەھارى 1991 دەستى پێكرد، پێش ئەم بەروارە لاوان و خەلك بەگشتى دەچوونە دەرەوہ، بەلام ناتواندرى پى پى بگوتریت (كۆچ) بەلكو سەفەر یان سەردان یان ھەناویكى تر. بەس كاتێك كەبەرەى كوردستانى ھاتە ناوشارەكان كاروكردەوہو ھەلسوكەوتى حزیەكانى نیو بەرە لەلایەن لاوان و خەلكى كوردستانەوہ ھەلسەنگیندرا ئیتر ئومید و چاوەروانیەكیان لى ئەكراو كۆچ دەستى پێكرد، ئەم ھەلسەنگاندنەى خەلكیش راست و رەوان دەرچوو چونكە بینیمان لاوان كرانە سوتەمەنى جەنگە بیماناكانیان، پرس و روت كران، ریسواو بى اعتبار كران، سەركەوت و كۆیلەكران.... ئیتر لێشاوى كۆچى خەلك بەگشتى و لاوان بەتایبەت رووہ و لاوتانى رۆژئاواو تەنانەت و لاوتانى دەورووبەر رۆژ لەدواى رۆژ لە زیادبووندا بووہ، بەلام لەكاتى رووخانى رژیمی بەعس و دواى ئەم رووخانە تا رادەيەك دەتوانین بلیین خاویوونەوہیەكى بەخۆیەوہ بینووہ، لەماوہى یەك سالى رابردووہو ئەم خاویوونەوہیە ئەماو لاوان دەستە دەستە كوردستان جى دەھیلین و تەنانەت ئەگەر بە قیمەتى گیانى لە دەست دانیشیان بیئ بریاریان داوہ ئەگەر پیتەوہ!

ئیت (حكومت و پەرلەمانى خۆمالى) و فیدرالى و نازادى و..... ھتد، نەیتوانیوہو ناتوانى یەك دانەش لەم گونجانە بگەرینیتەوہو بروای لا دروست بكات چونكە ئەم گەنجە لەھەناوى ئەم دەسلالەتە گەورەو لە دایك بوو، فیربووكە وەعدو بەلین و پەیمان چاوەروانى و تەمەن كوشتنە. تەنانەت شیوازی توندوئوقینەرەو نەدانى جەواز سەفەر بە لاوان و توندكردنەوہى سنورەكانیش ناتوانى بەرپەم لێشاوى كۆچە بگرت. لاوان بۆیە كەمێك لە كۆچ كردن ساردبوونەوہ، چونكە چاوەروان بوون بەرووخانى رژیمی بەعس سەرگەردانى و پلەدوویى و ژیر دەستەیی و بى چارەنووسى كۆتایى پىبیت و وەكو ھاوالاتیەكى خاوەن ماف و نازادى و كیان ممارەسەى حەزو خۆزگەو ھیواكانى خۆیان بكەن و وەزعیەت و گوزەرانیان كەمێك باش بیئ و ژيانى مەمرەو مەژى و كارى تاقت پروكین و سەركوت و نازاردان.....، نەمینیئ. بەلام دواى رووخانى رژیم سەربارى مانەوہى ھەموو دەرەو موسیبەت و ویرانى و كۆیرەوہریەكان تیروو كوشتنى دەستەجەمعى و تەقاندنەوہ بووہ دیاردەيەكى تری دەسلالەتى كوردى بۆ خەلكى كوردستان لە ئەنجامى دەست راکیشانى ئەمریکا بۆ ناوچەكەو گرى دانەوہى چارەنووسى خەلكى كوردستان بە بەغدا. جگە لەمەش ھەلاوسانى گىرفانى بەرپرسەكان بەھۆى دزی و راوورووتەوہ، نرخی ھەموو شتەكان چەند بەرامبەر بۆ ئەوہو دەسكەوتى مانگانەى ھەرە زۆرى خەلكیش پارەيەكى رەمزىە كە تەنھا بەشى ھەفتەيەكى ناكات، ئیت گەندەلى تارادەيەك رۆشتووہ گەشتوتە رادەى تالانى لاوانى كوردستان لەنیو سايكۆلۆژیەتى بیزارى دەررونى و رۆحى و فیکرى و جەستەى راگىراون، یاسای سەردەمى ئەشكەوت لەم سەردەمى ئەنتەرنیئ و رۆبۆت كارى پیدەكریت، ریساو داب و نەریئىكى تاسەر ئیسقان دواكەوتوو رۆژانە بە ھەزارەھا شیوہو شیواز بەسەر سەرى خەلكەوہ تۆخى دەكەنەوہ، كە لە ئەنجامى ئەمانەدا ھەرچوار پەلى گەنجى گرتووہو بەستووہ كە نەتوانى ممارەسەى سەرەتاترىن و سەخیترىن حەزو خۆزگەو ھیواكانى خۆى بكات، دەست بردن بۆ كارە تاییبەتیەكانى بە پى یاساو ریساکان بە مەرگ كۆتایى دیئ. گەنجیك دواى چەندین سال نەبوونى و بى پارەى و بى جل و بەرگی و ئیش و نازارى خویندن، كە خویندن تەواودەكات ئەگەر بەخت یاوہرى بیئ و دابمەزىئ. مووچەى سالیكى ناتوانى دەستە جلكیك بە ئارەزووى خۆى بگرت بە مەرگیك خیزاندار نەبیئ، ئەمە جگە لەوہى كە نابیئ بە ھیچ شیوہیەك بیر لە ژيانى ھاوسەرى و یان ھەر پرۆژەيەكى تر بكاتەوہ، چونكە ریسواى و شەرمەزارى لە دوايەو تاقتە ژورىكى دەست ناكەوئیت، كەچى لەملاوہ بەرپرسەكان رۆژ لەنیو قیلاكانیان دەكەنەوہ. ئیت ئیمەى گەنج نازانین دلمان بەچى خۆش بكەینف بە چارەنوسس و نایندەيەكى لیل و تارىك لەژیر دەسلالەتى عەشایەرى و ئیسلامى كە دلىیان رۆژىك دادى لە بەعس خراپترمان بەسەر دیئى، یان بەو پارك و باخچانەى كە ھەر لەگەل یەكەم ھەنگاوت كۆمەلیك چاودیرو كامیرای چاودیرى بەخیرھاتنت دەكەن، یان بەم باس و دادگایانەى بەجیبە جیكردنیان رۆژانە جەستەى سەدان كورپو كچ لەشارو شاروچكەو گوندەكان ھەنجن ھەنجن دەكریت، یان بەسەیركردنى مۆنىكاو قیلاكانى بەرپرسە میژووہ رەشەكان، یاخود بەناگرو گوللە و ژورە تارىكەكانى زیندان كە چاوەرپى ھەر كەسیكمان

دەكات كە بلىين "نا" بۆ ھەموو ئەو شتاتەى سەرھەو. لەكۆتاييدا بۆ ھىچ كەسىك خۆشى نىھە دوور لە خانەوادەو كەس و كارى و ھاورىكانى بژىت ئەگەر دەروازەيەكى ژيان كردنشك بدريت بەلام بەداخوھ تروسكاييەكى رووناكيان نەھىشتۆتەوھ.

Bashdar_net@yahoo.com